

A Kúria a dr. Molnár Iván ügyvéd által képviselt felperesnek a dr. Tóth Sándor István jogtanácsos által képviselt alperes ellen balesetből eredő kártérítés fizetése iránt a Szolnoki Munkaügyi Bíróságnál 3.M.366/2008. szám alatt megindított és másodfokon a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Bíróság 4.Mf.21.180/2011/3. számú ítéletével jogerősen befejezett perében az említett másodfokú határozat ellen az alperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Kúria a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Bíróság 4.Mf.21.180/2011/3. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek - tizenöt napon belül - 50.000 (ötvenezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget. A le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

I n d o k o l á s :

A felperes az alperesnél fennállt hivatásos szolgálati jogviszonnyal összefüggő balesetéből eredő vagyoni és nem vagyoni kára megtérítésére kérte az alperes kötelezését.

A Szolnoki Munkaügyi Bíróság 3.M.366/2008/98. számú ítéletével kötelezte az alperest a felperes javára 2.500.000 forint nem vagyoni kártérítés megfizetésére. Ezt meghaladóan a felperes keresetét elutasította. A pótlékokkal, hálapénzzel, egyéb jövedelemmel összefüggő kereseti kérelem tárgyában a pert megszüntette. Rendelkezett az állam által fizetendő költség és a le nem rótt illeték, valamint a felek perköltségének viseléséről. A munkaügyi bíróság által megállapított tényállás szerint a felperes M.V.H.Ö.T. állományába tartozott vonulós tűzoltó munkakörben, amikor 2006. április 5-én üzemi balesetet szenvedett a szolgálati hely udvarán tűzoltó sportversenyre történő felkészülés közben. Ennek következtében a jobb szem áthatoló sérülése, az alsó szemhéj leszakadása és a könnycsatorna roncsolódása miatt műtétet hajtottak végre. A műtétet követően a felperes ellenőrző vizsgálatokon rendszeresen részt vett, a látása fokozatosan javult. 2007. év elején a jobb szemén a látása homályossá vált, 2007. februárjában szemideghártya leválás miatt sürgősséggel kórházi felvételre és műtetre került sor. Ezt követően a jobb szeme fényérzékelés nélkülivé vált, háttérében a szemfenéki verőerek elzáródása, szűkülete igazolódott. A felperes a jobb szem sérülései eredetű vakságában szenved. A kialakult állapota végleges. A felperes szobafestő-mázoló szakmunkás és személyi- és vagyonőr képesítéssel rendelkezik. A balesetet megelőzően rendszeresen sportolt, az 1990-es évek elejétől a T. Sz.S.-ben több erőemelő és testépítő házibajnokságon vett részt. 2007. május 26-án a M. és V.T.B.-n első helyezést ért el. 2007. január 12-étől február 11-éig az alkalmi munkavállalói könyvi bejegyzések szerint 17 alkalommal végzett festő-mázolói munkát. 2006. szeptember 1-jétől - miután 30 %-os munkaképesség-csökkenésére tekintettel a tűzoltói beosztás

betöltésére alkalmatlanná vált - az F. B. határozata szerint könnyített beosztásban híradó ügyeletesként dolgozott. Jogviszonya a szolgálati helyén 2008. november 30-ával a felperes kezdeményezésére közös megegyezéssel szűnt meg. Ezt követően esetenként személyi edzőként fitneszteremben dolgozott. A perben beszerzett igazságügyi orvosszakértői vélemény szerint a felperes az elszenvedett balesete miatt csak olyan munkakört tölthet be, és olyan sporttevékenységet folytathat, amely a bal szemének látását nem veszélyezteti, és amelyekben nem zavarja, hogy egyik szemével nem lát, küzdő sportokat nem folytathat. A felperes részére a G.P.B. Zrt. a munkáltató felelősségbiztosítási szerződése alapján 750.000 forint nem vagyoni kártérítést fizetett. Az elsőfokú bíróság a Hszt. 165. §-a alapján előterjesztett nem vagyoni kártérítési igény körében vizsgálta, hogy a felperesnél a jobb szem sérüléses eredetű vaksága a mindennapi életvitelben, a munkavégzésben, szabadidős tevékenység végzésében milyen hátrányt okoz. Figyelembe vette, hogy a felperes állapota végleges, a sérülés esztétikai hátránnyal is járt, arcának szimmetriája a baleset következtében megbomlott, a sérülésnek látható nyomai, jelei vannak. Ennélfogva a felperest a mindennapi életben „megnézik”, ez kellemetlenséggel jár, lelkiileg is megviseli. Önértékelésében zavart jelent, hogy az arca megváltozott, illetve hogy a látását részben elvesztette. Állapota korlátozza a munkavégzési, elhelyezkedési lehetőségeiben, ugyanígy a szabadidős és a sporttevékenysége folytatásában. A felperesnek a szakképesítései alapján több területen is lehetősége volt elhelyezkedésre, amelyben a jelenlegi állapota jelentősen korlátozza. Korábban aktív életet élt, rendszeresen és hosszabb ideje sportolt (versenyszerűen is), a szabadidős tevékenységekkel fel kellett hagynia. Az egy szem látásának kiesése a mindennapi életvitelében is hátrányokat okoz, térlátása, perifériás látása megváltozott, ez a közlekedésben is nehézséget jelent.

A tűzoltói szolgálati viszonya nem a balesettel összefüggő egészségi állapota miatt szűnt meg, hanem egyéb okból, azonban a vonulós tűzoltói munkakörre véglegesen alkalmatlanná vált. Értékelve, hogy a felperest fiatal korban érte a baleset, állapota végleges és figyelembe véve a biztosító által fizetett nem vagyoni kártérítési összeget is 2.500.000 forintot talált arányban állónak a felperest ért nem vagyoni hátrányokkal. Nem értékelte a nem vagyoni kártérítést csökkentő tényezőként azt, hogy a felperes a sérülést követően végzett szobafestő-mázoló munkát, valamint rendszeres izomerősítő testépítést folytatott. Nem volt ugyanis megállapítható az eljárás során az, hogy a felperes végleges egészségi állapota és ezen munkák közötti ok-okozati összefüggés fennállna. A felperes a fellebbezésében a nem vagyoni kártérítés összegét 5.000.000 forintra felemelni, míg az alperes azt 1.500.000 forintra leszállítani kérte. A Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Bíróság 4.Mf.21.180/2011/3. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érintette, fellebbezett részét részben és akként változtatta meg, hogy az alperes által a felperesnek

fizetendő kártérítés összegét 5.000.000 forintra felemelte. Nem osztotta az alperes azon álláspontját, hogy a felperes végleges állapota kialakulásában a felperes közrehatása megállapítható volna. A beszerzett orvosszakértői vélemény szerint utólagosan nem deríthető ki, hogy az ideghártyaleválásnak konkrétan mi volt a kiváltó oka. Ebben közrejátszhatott a felperes által végzett szobafestő-mázoló és sporttevékenység is, de a baleseti sérülés miatti műtétnek is lehet a következménye. Ezért az alperes nem tudta bizonyítani azt, hogy a bekövetkezett kár részben a károsult vétkes magatartására vezethető vissza, amelynél fogva a Hszt. 162. § (3) bekezdés alapján kármegosztásnak lenne helye. A megyei bíróság a nem vagyoni kártérítés összegénél ugyanazokat a hátrányokat értékelte, mint az elsőfokú bíróság. Ezeknek azonban lényegesebb jelentőséget tulajdonított, így nagyobb súllyal értékelte a felperes fiatal életkorát, azt, hogy a tanult szakmáját nem gyakorolhatja, korlátozva van a fizikai igénybevétellel járó valamennyi tevékenységben. Igen súlyos hátránként vette figyelembe, hogy a felperesnek fizikai munka végzésére irányuló szakképesítése van, és ezen munkák végzésében jelentősen korlátozott, ezért elhelyezkedni nehezen tud. Életvitele nemcsak a munkavégzésben, hanem más területeken is megnehezült: korlátozza a sérülés következtében kialakult állapot a közlekedésben, a korábban végzett sporttevékenységben. Ez jelentős hátrány a számára, mert a testépítő sportágban eredményeket is elért, ami sikerélményt jelentett a számára. Sérülésének látható következménye is van, a jobb arc deformitása megállapítható. Gondolataiban állandóan jelenlévő tényező az attól való félelem, hogy mi történik, ha a másik szemének látása is sérül valamilyen okból. Mindezen körülmények mérlegelésével a megyei bíróság a keresettel érvényesített 5.000.000 forint nem vagyoni kárt talált a már megkapott 750.000 forint figyelembevételével is a baleset következtében bekövetkezett hátrányokkal arányban állónak, ezért az elsőfokú bíróság által megállapított nem vagyoni kártérítést felemelte. Az alperes a felülvizsgálati kérelmében „mindkét fokú ítélet hatályon kívül helyezésével a jogszabályoknak megfelelő új határozat” meghozatalát kérte. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság ítélete a Pp. 221. § (1) bekezdés alapján jogszabálysértő, mivel nem indokolta meg az alperesi bizonyítási indítvány mellőzését. Az alperes tárgyi bizonyítékként kívánta benyújtani a felperes 2007. május 26-án megrendezett versenyen való részvételét bemutató DVD-t. Megalapozatlanul értékelte az alperes terhére mindkét fokú bíróság az orvosszakértői vélemény azon megállapítását, mely szerint a munkahelyi baleset és a jobb szem látásának elvesztése között közvetett ok-okozati összefüggés állapítható meg. Álláspontja szerint ez azt jelenti, hogy nem feltétlen velejárója a jobb szem vaksága a szem tompa erő behatására bekövetkező zúzódásának, hanem annak egy későbbi szövődménye. A felperes a kezelőorvos könnyű munkavégzésre vonatkozó utasítása ellenére szobafestő-mázolóként alkalmi munkát

végzett, valamint rendszeresen izomerősítő testedzést folytatott. A becsatolt okirati bizonyíték szerint a testépítő versenyre való felkészülés átlagosan hat hónapot vesz igénybe heti 4-5 alkalommal 1,5-2 óra edzésidővel, mely edzések nagyrészt súlyzós gyakorlatok, kiegészítve kardió gyakorlatokkal. Az eljárás során benyújtott bizonyítékok alapján nem kellő súllyal vették figyelembe a bíróságok az orvosszakértő azon véleményét, miszerint a szobafestő-mázoló munka és a rendszeres izomerősítő testépítés a gyógyulást hátráltatta, és a retinaleválásban is szerepet játszhatott. Az orvosi dokumentumok alapján a felperes állapota az első műtétet követően javult. Ezért a kezelőorvos a 2006. augusztus 29-én történt ellenőrzést követően szeptember 1-jével engedélyezte a felperesnek a könnyebb munkák végzését. A felperes a tűzoltóságon híradó ügyeletesként munkába állt, 2007. január-február hónapokban szobafestő-mázolóként dolgozott, és a sportot sem hagyta abba. Mindebből következik, hogy a felperes retinaleválásának oka az, hogy a kezelőorvos utasítása ellenére nemcsak könnyebb fizikai munkát végzett, ezért végleges állapotának kialakulásáért ő maga a felelős. Az alperes nem vitatta, hogy a szubjektív kárfelelősség alapján kártérítés megfizetésére köteles, de a kárfelelősség mértékénél kérte figyelembe venni a felperesnek a retinaleválásban közreható magatartását. Hangsúlyozta, hogy nem értékelhető a munkáltató kárára, hogy a felperes nem tudja a tűzoltó hivatását folytatni, mivel a hivatásos szolgálati jogviszonya nem a balesetből származóan, hanem az ő hibájából szűnt meg. A felperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályban tartására irányult. A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. §-ának (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

A felülvizsgálati kérelem az alábbiak szerint nem alapos.

Az alperes alaptalanul sérelmezte az általa hivatkozott DVD mint tárgyi bizonyíték bíróságok által történő figyelmen kívül hagyását. Az alperes csatolt „nyilatkozatában” hivatkozott arra, hogy a DVD-n lévő film alátámasztja a felperes 2007. május 26-án megrendezett bajnokságon történő részvételét és ott elért első helyezését. Ezt a felperes sem vitatta, így az eljáró bíróságok ezt tényként megállapíthatták, nem volt szükség ennek bizonyítására [Pp. 163. § (2) bekezdés].

Az igazságügyi orvosszakértői lelet és vélemény szerint amennyiben a felperes a sérülést követően igazolhatóan végzett szobafestő-mázoló munkát, valamint rendszeres izomerősítő testépítést, az a gyógyulást hátráltatta, és a retinaleválásban is szerepet játszhatott. Konkrét adatok hiányában nem határozható meg ezen tevékenységeknek a gyógyulási folyamatra kiható mértéke.

A jegyzőkönyvben foglalt, az orvosszakértői véleményt készítő N.B.K. igazságügyi orvosszakértő tárgyaláson tett nyilatkozata szerint „a felperes esetében az első, tehát a balesetet követő műtét után a súlyemelés és az izomerősítő torna ellenjavalt volt, tehát ezt nem végezhetette. Az izomerősítő gyakorlatok alatt nem a súlyemeléshez kötődő izomerősítést, hanem az egyszerű, mindenki

által folytatott izomerősítő gyakorlatok folytatását is értem... Ha a felperes végzett sporttevékenységet vagy szobafestő-mázoló munkát, ebben az esetben sem lehet azt egyértelműen megállapítani orvosszakértői szempontból, hogy a retinaleválást az ő esetében konkrétan milyen körülmény okozta, tehát hogy a sporttevékenység, a szobafestő-mázoló munka, vagy a baleset következménye. Mindhárom közrejátszhatott vagy előidézhette ezt, de hogy melyik volt, azt pontosan nem lehet meghatározni."Mindezek alapján az alperes objektív kárfelelőssége fennáll a felperest a baleset folytán ért nem vagyoni károkért. Mentesülési okot azonban nem tudott bizonyítani, vagyis hogy a kárt működési körén kívül eső elháríthatatlan ok vagy kizárólag a károsult elháríthatatlan magatartása okozta [Hszt. 162. § (2) bekezdés]. A per adataival ellentétesen foglaltak állást az eljáró bíróságok a felperes közrehatását illetően [Hszt. 162. § (3) bekezdés]. A szakvélemény szerint az első műtétet követően is ellenjavalt volt a nehéz fizikai munka, az izomerősítő gyakorlatok végzése. Peradat, hogy a felperes a retinaleválást megelőzően 2007. január-február hónapban szobafestő-mázoló munkát végzett és az alperes által csatolt edzőterem-vezető által adott nyilatkozat szerint versenyre történő felkészülése hat hónapot vett igénybe, heti 4-5 alkalommal, 1,5 - 2 óra edzésidővel, nagyrészt súlyzós gyakorlatok elvégzésével. A jegyzőkönyvben a felperes maga is elismerte, hogy a baleset után folytatta a sportot, és a festő szakmát is (3. oldal 1. és 3. bekezdés). Az igazságügyi orvosszakértői vélemény szerint azonban a sérülést követően végzett szobafestő-mázoló munka és izomerősítő testépítés a retinaleválásban szerepet játszhatott. Mindezek alapján megállapítható, hogy a súlyos műtéti beavatkozást is igénylő szemsérülést követően kifejtett nehéz fizikai munka és izomerősítő sporttevékenység a felperes részéről ellentétes volt az orvosi utasításokkal és az általános élettapasztalattal is, továbbá - pontosan meg nem határozható mértékben - közrejátszhatott a jobb szem retina leválásában, következésképp a felperes részleges vakságában. Az alperes alaptalanul hivatkozott arra, hogy a felperes jobb szemén a látás teljes elvesztése műtéti szövődmény. Ezt a perben eljáró igazságügyi orvosszakértő személyes meghallgatásakor a jegyzőkönyv 3. oldal 3. bekezdésében nem véleményezte: „A perbeli esetben bekövetkezett jobb szem vakságát nem lehet műtéti szövődménynek mondani". A bírói gyakorlat szerint a nem vagyoni kártérítésnél a sérült vétkes közrehatása miatt kármegosztást nem lehet alkalmazni, de az értékelendő a nem vagyoni hátrányok kompenzálásaként fizetendő kártérítés összegének megállapításánál. Ennek figyelembe vételével sem túlzott a másodfokú bíróság által megállapított nem vagyoni kártérítés összege, értékelve az eljáró bíróságok által teljes körűen feltárt, a felperesnél a balesettel összefüggésben jelentkező nem vagyoni hátrányokat: az egy szem látásának fiatal életkorban történő teljes elvesztését, ennek kihatását a tanult szakmájának gyakorolhatóságára és a rendszeresen sikerrel végzett

sporttevékenység folytathatóságára, a jobb arcfél deformitása miatti esztétikai következményeket és annak felperesre gyakorolt pszichés hatását, továbbá a hivatásos szolgálat vonulós tűzoltóként történő ellátására való alkalmatlanságát. Ez utóbbit az eljáró bíróságok nem az elmaradt jövedelem körében, hanem a felperest ért nem- vagyoni károsodásnál értékelték mint a szolgálati kötelmekkel összefüggő baleset miatt előállt 26 %-os munkaképesség-csökkenést. A fentiekre tekintettel a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdés alapján hatályában fenntartotta. Kötelezte a pervesztes alperest a felperes felülvizsgálati eljárási költsége megfizetésére. A le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket az alperes személyes illetékmentessége folytán a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 14. §-a alapján az állam viseli.

Budapest, 2012. december 12.

Dr. Tallián Blanka s.k. a tanács elnöke, Dr. Hajdu Edit s.k. előadó bíró, Dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna s.k. bíró

A kiadmány hitelével: Nné tisztviselő